

طاشينك
روزنامه
معمارية: هاندا ماموريان: ازمين

"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԻՔ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԻ.	ՎԵՏ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20 Ղ.Ղ.
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԼԱՌ	80	40 Ղ.Ղ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 Պր.	

Համահման ակթը է ուղղել իմաստը. «ԴԱՇԻՆԻՔ»-ի
Մամուրյան Տպարան — Իզմիր
Rédaction du journal Arménien «TACHINK»
Imp. Mamourian — Smyrne

Ձի հրատարակում ձեռագիրները հետ վերադարձվելու

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՈՒՆ 2 ՄԸ ԱՌՆԵՆՔ...

Ազգային վարչական տաղանակին վերջ
մը տալու համար մեր խորհրդարանական
երկու կուսակցությունները միջև գոյացած
համերաշխության լուրը, զոր Պոլսահայ
թերթերը բերին երկի, սրտի կատարակ
թնթեքներով մը պարզեցին մեզի:

Ահ, մարդ պայքարին ալ կը զգուշ
մանաւանդ այն «պայքար»-ն, որուն մի-
այն ընդունակ կը խուսիք ազգային, և
որ գաղափարական բարձունքներէն զրե-
թէ միշտ կ'իջնայ վարկը, կը տապալակ
ցնկերուն ու աղբիւններուն մէջ:

Մեր յոգնած ջիւղերը պէտք ունէին
այս զուգահեռներին, թուրքական
Շուշի մը, լայն շուշի մը առնենք:

Անշուշտ, այս համերաշխութիւնը չեն
թաղեր, որ ալ ձեռնուրեւ ծաղկուեալ և
կոնակի վրայ երկնաւոր ենք: Եւ այսպէս
որ շագագային վարչական չորրորդը ինքնի-
րենց տեսական բարեշքներով մը մէջ մտ-
նեն:

Ազգային-քաղաքական գործունէու-
թիւնը պիտի շարունակուի թրքահայ
կիսակի իրականութեան մէջ, Մեր խոր-
հրդարանական և արտախորհրդարանական
կուսակցութիւնները պիտի շարունակեն, պիտի
գործեն, պիտի պայքարեն:

Բայց այս անգամ պայքարը պիտի
մղուի գաղափարական գետնի վրայ, ըս-
կեցողութեան շուրջը և ո'չ թէ՛ անձերու
կամ խմբակցութիւններու:

Ու մենք հետեւեալով պիտի առնենք
այդ մարտը պայքարին կազմուիչ շուն-
քը:

Մեր ազգային միջնորդը պիտի պայ-
ծառայայ, ու մենք պիտի կրնանք այսու-
հետեւ իրարու երեսնայիլ, իրարու խօսք
լսել, իրար հասկնալ ու իրարմէ հատկեց-
ուիլ:

Մեր հանրային բարքերը ազնուացու-
ցիլ անմիջական ազդեցութիւն մը պիտի
կրնա այս բարեկեցիկ համերաշխութեան:

Որով չափով յարգանք պիտի մտնէ մեր
փոխադարձ վերաբերումին մէջ, ու պիտի
տեսնենք, ինչ որ յաճախ անտես կ'առնէ-
ինք պայքարին մտկոյնութեանը մէջ, —
նախապայքարի արժանիքը:

Անկեղծութիւնը, տաղանդը, պարկեշ-
տութիւնը, անշահամտութիւնը, անձ-
նութեան իրենց չորացուելի աղակ-
ըլայի Դաշնակցականները, ըլլայ Ռամս-
բեկը, ըլլայ Զաւակոյանները, ըլ-
լայ Ազակոյանները:

Մակարայեանները, բաղադրանքները,
զիտակաւորները պիտի զգան որ կը կոր-
սնան իր իրենց փոխ աշուած կարեւ-
րութիւնը, և պիտի մէկ կողմ քաշուին
հետզհետէ, աստիճանով զաւարտելով
համոզումը ու կամաւոր ընդդիմադրու-
նեան:

Երեսմ հասկցուիլ արդեօք, եթէ ըսեմ
որ ինձի համար երկրպագութիւն մէջ
ամենէն ծայրայեղ, ամենէն կրքոտ ու
անբարեկեցիկ հանդիմանող Շահբաշեանի
մը, վարդապետ մը, նոյնիսկ Վասիլեանի մը
անձնութեան, սեփական անշահամտութիւնը
— փոխ չէ՛ կուսակցական շահամտութեան
թեմա կամ փոխադրութեան փոխա-
րկութեամբ — առկա յարգանքի արժանի կը
մնար՝ քան հազար ջոհարարութեամբ, Պահ-
րեան, Սարգսեաններու, Սեդրակ-Սիմոն-
ներու, Թորոսեաններու և ասանց նման
ներուն ճշմարիտ պարտքը, որ պէտք չու-
նի բնորոշուելու քիչ մը իրապիկ ու հոգե-
բան գիտելու աչքին:

Անկեղծութեամբ, ամենամեղմամբ կու-

սակցականներն անգամ չեն կրնար — վրս-
տահ և — չարժանարէն ներքուստ՝ որ և է
պիտակի տակ՝ իրենց աջակից ու զօրակից
զարծոյ այս կարգի տիպարները...

Շրջանը, որ կը բացուի ներկայ հա-
մերաշխութեամբ, բարոյական գոտեմի ու
բնութեամբ չըլան մը պիտի ըլլայ դե-
րագանցաւոր:

Գոյները պիտի որոշուին, դերքերն ու
զերքերը պիտի ճշդուին, ձգտումներն ու
աշխատանքները պիտի խառնան
և աւելի յստակօրէն ու վճռաւոր պիտի
արտայայտուին:

Եւ աստիճանաբար աշխատանքը պիտի
սկսի իր բարեբար, իր արդաւանդ գործը
կատարել մեր ազգային անդամակցութեան
կիսակի մէջ, բոլոր առողջ կոյտներուն,
հարազատ ճիւղերուն ու կենսական տար-
բերուն շարունակ, վստահութեամբ, համադր-
ութեամբ մէջ:

Ազգային վարչական մեքենան իր
ընտանեան թաւալումը պիտի վերստնայ:
Պետութեան առջև պաշտօնակալութիւնը դա-
տար, ինչպէս նաեւ ազգային ծոցին մէջ
կարգադրութեան խնդիրները, երեսի վրայ
պիտի չի մնան: Հայութեան իր կրօնա-
վարական թափուր Աթոռները պիտի
լեցնեն խաղաղ ու ձեռնառու պայմաններու
մէջ:

Մեր բարեգործական ու զարգացական
մեծ հաստատութիւնները իրենց դարմա-
նաբար ու շնորհար գերը տիրաբար պի-
տի կատարեն: «Բարեգործական»-ն, «Մի-
ացեալ»-ն, «Ազգայնէր» Հայահեղութեան
պէս ընկերութիւններ իրենց շուրջը պիտի
գտնեն արդիւնաւոր գաղափարի առկա
նպատակաւ կացութիւն մը:

Մեր քաղաքական կուսակցութիւններն
ալ իրենց անուրին ու կոչումին արժանի
օրինաւոր ու բեղուն գործունէութեան
չըլան մը պիտի թեւակոխեն, զիտակցա-
կան զարգացումի, քաղաքացիական դաս-
տիարակութեան իրենց փոփոխանքը յա-
ռաջ տանելով ժողովրդային դանդաղան-
քուն մէջ, ինչպէս նաեւ Ազգային Սահմա-
նադրութեան խզճալով գործադրութեան
հետամտելով Բաղճաւոր և Գաղափար
երեսի փոխանակ ժողովներէն:

Խորհրդարանական կիսակի օրէնքները
պիտի վարեն, պիտի պայքարեն արեւ-
տաքանութեան մեր բոլոր ներքին վէճերն ու
հրատապ հարցերը:

Ժողովուրդին հոգին պիտի ըսէ միշտ
վերջին բառը, պիտի վճռէ մեր բոլոր կար-
ծիքի տարբերութիւնները, մեր կուսակ-
ցական հակառակութիւններն անգամ:

Ահա՛ այս բոլոր մարդակի առաւելու-
թիւններն են զոր մեզի կը ընդ Ազգային
Ժողովը երկու կուսակցութեանց միջև
կայացած համերաշխութիւնը:

Ինչ քաղցր, ինչ սրտապնդող է մեզի
համար այդ առեւտուր խոտուրտութեան
յանձնելի՛ անկերպարան լուստեսու-
թեամբ մը:

Թող այդ անխոտ հաւատքով խան-
դաղապիք, ու չունէ մը, լայն շունք մը
առնենք...

ՍՈՒՐԵՆ ՊՕՐԹԵՆԻՆԻ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ԲՐՈՒԹԵԱՆՈՒ քերթիս գործակալներն
են Տիար Սահակ Եւզեմեան և Կարա-
պետ Դաւանեան որոնց կրնան դիմել քա-
մանդարաններու համար:

ՎՐԻՊԱԿ

Մեր երէկուան խմբագրականին առա-
ջին սխառակ հնարքըրդ տողին մէջ քեկ-
նածուն բառը պէտք է ըլլայ քեկնածուն:

Առաջին սխառակին 55րդ տողին մէջ
մտաւորական բառը պէտք է ըլլայ մտա-
ւորականութեան:

Երկրորդ սխառակին 18րդ տողին մէջ
bien pensant/ի դասակարգը պէտք է ըլլայ
bien pensant դասակարգը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒՆԻՒՆ

ՎԱՆԻ ՄԵՋ ՎԱՐՃԱՊԵՏԱՆՈՑ

Թերթին ընթերցողները, և ընդհանրա-
պէս Հայկ. Միութեան համակցողները ու-
րախութեամբ պիտի լսեն թէ կեղր.
Վարդ. Ժողովը, իր վերջին նիստին մէջ,
որ տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի իրիկուն,
որոշած է Վանի մէջ առաջիկայ Սեպտեմ-
բերին Վարճապետանոց մը բանալ և ա-
նոր մատակարարութիւնը յանձնել Միաց-
եալ Ընկերութեանց:

Կեղր. Ժողովը այս ազգագոյն ուր-
շումը տուած է՝ Միացեալ լիազօր-պատ-
ուիրակ Բրոք. Յովն. Յակոբեանի ներ-
կայացուցած, ծրարիւր դիմադրութեամբ, և
այս զեղեքիլ անօրէնութեամբ ջանքովի
պատասխան մըն է որ կուտայ այն չարա-
ւեղութեան չարասիրտ նախանձորներ-
ուն՝ որ գիտնաբար քուտիւններ կը
յանդգնեն վարկաբեկել Միութեան նման
ազգայնէր և ազգաշէն ձեռնարկութիւն
մը իսկ:

Վարճապետանոց մը պէտքը վաղուց
զգալի եղած էր մեր ազգային մէջ, և մաս-
նաւորապէս Միացեալ Ընկերութեանց
զիտակաւոր մտահոգութեան առաւելած
ձեռքէ՛ր զիտակաւոր նախախնդարաններու
յարմար ուսուցչներու չզոյւթեման պատ-
ճառաւ: Միութեան կուգայ ազգային-
կրթական մեծ ծառայութիւն մը մատու-
ցանէլ, այդ կենսական պէտքը լրացնե-
լով:

Ամէն ոք երախտալէտ զգացումով
պիտի գնահատէ Միութեան այս հրաշալի
որոշումը, որ նոր մէկ ապացոյցն է այն
ազգագոյն շնորհաբերութեան որ կ'ողբերն
անոր պատուական վարկները:

Այս առթիւ աւելցնենք թէ Միութիւ-
նը երկու հարիւր անգ. ոսկի (200) պիտի
տրամադրէ Միացեալ Ընկերութեանց՝ յի-
շալ վարճապետանոցին նախախնդարան պի-
տոյքները այժմէն հաղաւ համար:

Բրոք. Յովն. Յակոբեան, որ կեղր.
Ժողովին վերջին նիստին ներկայ գտնուե-
ցաւ, ուրախութեամբ զգացուած լիշտե-
րով յանձնեալ Միացեալ Ընկերութեանց
հարճակալք յայտնած է Հայկ. Միու-
թեան Թարգմ. Բրոքիւնթըր Կ. Պօլիս
Միացեալին առեւտած է այս լուրը՝ հեռա-
գիրով:

Վաճապետանոցի լրացումն առքիւ
Բրոք. Յ. Յակոբեան հետեւեալը կը գրե-
ւ. «Երեւ»-ի մէջ:

Հաղիւ տասնհինգ օր կայ որ եղիւ
տոս կը գտնուի, սակայն հիւս, երբ մեկ-
նածին օրը կը մտնուի, կըզգամ թէ կը
բաժնուիմ բարեկամներէ, որոնց հետ գոյ
ցիւ տասնհինգ երկար տարիներ ապրած
ըլլայի: Հետո կը տեսնի յիշատակները,
որոնք միշտ արթնուն պիտի մնան մտքիս
ու սրտիս մէջ, և պիտի կազգուրեն զիս
ընդվերեւ ամէն անոց զէմ, որոնք յոռե-

տեսութիւն հայ ցեղի կենսունակութեան,
համերաշխութեան ու զոհողութեան ոգիի
զէմ երեմիականներ կը կարգան:

Չարագոյն զգածուած կըզգամ ինք-
զինքս այն բոլոր հիւրասիրութեանց ու
համակրութեանց համար որ գտայ թէ
Գահիրէի և թէ Աղեքսանդրիոյ մէջ: Այդ
ամէնը չեմ վերադրել անձիս, այլ այն
խանդավառութիւնն ու սէրն որ ամէն տեղ
կայ ու կ'ապրի Հայոց Միացեալ Ընկերու-
թեանց հանդէպ, անոր մօտ քառասուն
տարուան կատարած կրթական ու քա-
ղաքակրթական զերին համար: Որ հայուն
որ հանդիպեցայ ան յիշատակաց ծրար մը
ուսէր Հայոց Միացեալին կամ անոր նախ-
կին գործիչն ու աշակիցն եղած էր կամ
թէ անոր սանը:

Գահիրեայի շուք երախտալէտ զգա-
ցունակութեամբ կը բաժնուիմ այս երկրին: Ե-
զիպտահայ Գաղութը ազգիւ ու առատա-
ձեռն աշակից մը հանգիստացաւ Հայոց
Միացեալին: Հայկական Բարեգործական
Ընդհանուր Միութեանը, որ մեծանուն հա-
յու մը արժանաւոր յարգելի, Վան. Պօ-
լիս Բաշա Նուպարի նախագահութեանը
կը վայելէ. յանձն առաւ Միացեալի տես-
չութեան ներքեւ յառաջիկայ Սեպտ. 1-ին
հաստատել Վանի մէջ վարճապետանոց մը,
տարեկան 600 ոսկիի պիտեմով, որուն
450 ոսկին ինքը պիտի վճարէ, Նոյնպէս
200 ոսկի այժմէն կը տրամադրէ վարճա-
պետանոցին բնակարաններ, բնակարաններ
և ուրիշ աշխատանքներու կազմութեան
համար: Կ'արժէ հաս չարագոյնութեամբ
յիշատակել նոյնպէս թէ այս պատուական
Հայկական Միութեանը ասիէ քիչ առաջ
300 ոսկի տարեկան նպաստ մը տրամադ-
րեց Հայոց Միացեալին քան շատ կարե-
ւոր զիտակաւոր նախախնդարաններու հաս-
տատութեան համար, և այժմ ալ 100
ոսկի ևս բացառելով նպաստ մը տուաւ:

Հայկական Բարեգործական Միութեան
այս արժէքաւոր ու զրական Գործունէ-
ութեան ու զոհողութեան գնահատումին
հայուն ու սանմանը կը թողում ամէն հա-
յու սրտին ու մտքին:

Չեմ կարող յանուն Միացեալ Ընկե-
րութեանց անասան հրախտալէտութիւն
չիշատակել այն մեծ զոհողութիւնը ու ա-
շակցութիւնը որ յանձն առած է Վան.
Բարեգործական տարեկան վճարելով 100
ոսկի նպաստ մը, և թէ միեւնոյն ատեն
ընդունելով Հայոց Միացեալ Ընկերու-
թեանց Աղեքսանդրիոյ Մասնաճիւղի նա-
խագահութեանը թէ Վան. Նախագահ
և թէ Աղեքսանդրիոյ Մասնաճիւղի պատ-
ուական անդամները, ծանօթ իրենց սրտի
ու մտքի ազնուութեամբ, հիմարեց սր-
զէն կ'ապահովեն խիտ կարեւոր գումար
մը ի նպաստ այն 86 վարճապետներուն,
որոնք Հայոց Միացեալի հովանոյն ներ-
քեւ կը գտնուին Կիլիկիոյ և Հայաստանի
մէջ:

Գնահատման ու զրուստանաց խո-
շր բաժնի մըն ալ կ'իյնայ Հայկական Բա-
րեգործական Միութեան Գահիրէի անգա-
կան Ժողովին, որ յանձն առաւ ներկա-
յացելու Գահիրէի մէջ Միացեալ Ընկերու-
թեանը: Անոր անդամներուն ծրարն ու
անձնուէր գործունէութեան տալոյցը
արդէն տրուած է Միութեան կազմու-
թեան ի վեր, և չէ որ առաջինը ըլլամ
զայն մատնանշող:

Շնորհակալութեան բոլոր անոց, ո-
րոնց ձեռքը սկզբնաւ պատին ունեցայ,
որոնց խրատական խօսքերը լսելի ու
գործնական համակարգը տեսայ հանդէպ
այն ընկերութեան որուն ներկայացուցիչն
էի:

Վեպարճիս Հայոց Միացեալի վա-

ընկերուն, իմ յարգող պաշտօնակիցներուն պիտի թելադրեմ որ գոտեպնդած կրկնապատկենք մեր քանքեր, որովհետեւ ազգը սեղի հետ է, և Հայոց մեծամասնութիւնը ազգագրութեամբ, զիւ նորակազմ, բայց երիտասարդ ու հուժկու, քայր ընկերութիւնը Հայկական Բարեգործական Միութիւնը իր համակրանաց ու զորակցութեան ձեռքը կ'երկնցնէ մեզի:

ՅՈՎ.Զ. ՅՈՒՈՐԵԱՆ
Լիազոր Պատերազմի եւ Անդամ
Տնօրէն ժողովի Հայոց Միաց-
եալ Ընկ.

ՅՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՌԻԲ.

ԱՆՁՆՈՒԵՐ ՍՊԱՍՈՒՅԻՆ

Բարիդի պաշարման վիճակի մէջ գտնուած անձներն էր, դէպի 1871.

Մուկի սրգոյան 10% վրայ դրած էր և քարտաճիններու մէկ պնակ փրկիւնէն պապայիս դիմը կը ժախւէր:

Այդ չարաշուք բազմին դէմ սակայն Բարիդիները խնդում երես մը ցոյց կուտային, հակառակ շատ քիչ հակում ունենալուն դէպի այդ տեսակ սնունդառութիւն մը: (Ձեռ գիտե՛ր ըսի՛ թէ այդ թը-
աւականներէն Պաշտօն Տիւղիները տա-
կաւին զոյգութիւն չունէին):

Բայց ինչ փոխ, համակերպել զատ ուրիշ ձաք չի կար:

Պատմութեան ոխուած թուականին, —ինչպէս պիտի ըսէր Ժորժ Օնէ—ամէն ընտանի անասուն, վերածուած էր ուտելի կենդանի ըլլալու: Ասոր համար Բարիդի կենդանիներու համաբարկը (Fourrière) կը նկատուէր իբրեւ մայրաքաղաքին ա-
մէնէն շիֆ րէպորտան:

Մարդիկ կային այնքան զգուած, գա-
նած այս ամէնէն, որ ալ մէկ կողմ դրած էին ուտելու սովորութիւնը:

Ճիշդ այդ օրերուն, Պարնիսի հետ Բարիդ եկած էր հնդկի կրօնաւոր մը, ֆալիս մը որ տառնը չորս դասով ուզու-
ղին կը սորվեցնէր ծով պահելու արուեստը: (Թէ և այդ վաստկած դրամովը ինք-
զինքը զուարճութեանց և խեղճ տուտ և մեռաւ... ստամոքսի խանգարումով):

Վերադարձաւ մեր գինեւորները, մեր բա-
նակը —մեծ Մովը— ստիպուած էին ա-
ղիւս ուտելու... տոնաբանի տաղանդով:

Մինակ էրիկ — կնիկ մը կային Քուլան-
պուտ անունով: Երբ ամէն անգամ սեղան
նստելուն, առջեւին միշտ թարմ և պատ-
ուական միս կը գտնէին:

Այսպէս, մինչ անգին Բարիդ անթոն-
թենէ կը ստակէր, ոսկիի գնով, սողին
Քուլանպուտները փրկիւր կը ճնշէին փա-
ռուկներով:

Գոնէ հարսուտ ըլլալին, ան ալ չէ:
Ընդհակառակը իրենց ասպրուտի միջոցնե-
րը քողարկի, համեստ վիճակի մը մէջ կը
գտնուէին: Սակայն Աստուծու օրը միս
կուտէին, հոգ չէ թէ միտը գին չունենար,
ասոր հետ մէկտեղ իրենց պիտեմէն չէր
բացուեր, և ինչ որ զարմանալի է, սակ-
քի մը անգամ պարտք չէին ընել:

Հապառակ այս ամենուն անձնուէր
պատու ապաստիւն մը ունեւին:

Երեսուն տարիներէ ի վեր իրենց ծա-
ռայութեան մէջ կատար կտորեան —այս
տունը աղէկ միտքերնեղ պահեցը— իր
տէրերը կը պաշտէր և կը զգուէր զանոնք
իրեւ թէ խանձարուրներուն մէջ փաթ-
թուած պէպէտեան ըլլալին անոնք:

Միծէ կտրուած տղաքներ ըլլալուն,
կատար ձաք ձաք կընէր և արիւնտ
մտնէններ կը հայտնայէր անոնց, ինչ որ
պէտք էր անհրաժեշտաբար իրենց քայ-
քայուած առողջութեանը:

Քուլանպուտները՝ ետսէր ինչպէս կը-
լան բոլոր պատանները, բնաւ հոն տեղ-
ուանքը չէին ըլլար: Ղիտանու համար թէ
խաղաղութեան ինչ հրաշքով, խեղճ աղ-
ջիկը, կընէր չէր ընել ատանի կաղաղորդ
և անդարար կերպովներ կը մատակա-
րարէր իրենց, սովի այդ չըջանին:

Ուրիշ կը գտնէր կոր այդ դրամը:
Արդեօք հատիկ հատիկ իրարու քով բեր-
ուած ստակին ծայրէն բռնած կը խարճէր
կոր և կամ կը գողնար: Կարելի չէր այս
հանկուտին տակէն ելլալ:

Քուլանպուտներու համար զլուսաւոր
բանը միս ուտելն էր և քանի որ կրնային
կոր ւտել, մտաքածը հոգեւորն անգամ
չէր: Մանաւանդ որ խեղաղութիւն կը սե-
պէին շատ տակը չի խառնել:

Որքան Բարիդի մէջ թշուառութիւնը
կը մեծնար, այնքան Քուլանպուտները
միս կը կապէին: Փարսիներ կրթաւով կը-
կըրոր ձեւ մը ստեղծու վրայ էր և անանկ
ընդունէիկ այտեր ունէին սրունց վրայ ակ-
նարկ մը պորտպնկը հաճոյք կը պատճա-
ռէր մարդէս:

Կատար, իր կողմէ երթալով կը նի-
հարնար:

Անշուշտ չպիտի գործանաք երբ զիտ-
նաք թէ այդ պատուական և աղիւս աղ-
ջիկը ինքզինքը պաղ արիւնով կը մանտըր-
տէր մակերանի միսի պէս, իր տէրերուն
առողջութիւնը պահպանելու համար: Այո՛,
Այսթիւտիներուն այն հանգարտ քաղու-
թեան որ փորներին գիշատիկ կուտային և
նման Հոտիմայիցիներուն՝ որ ձեռքերին
սկաւա ընկ կուտային:

Քուլանպուտներու սղաճութիւն ամէն
օր ինքզինքին կը կտրէր շրմաքի մը,
խաւարք մը, ֆօթըք մը, պէտքի մը և
նոյն խի... ինչ խաղաղիւն:

Իրաւունք չունէի երբ քիչ մը առաջ
կընէի թէ Քուլանպուտները Աստուծու օ-
րը միս կուտէին և ան ալ փառաւոր տե-
սակէն (et de la bonne):

Այս համեմատութեամբ ուրիշ, որքան
Քուլանպուտները կը գիրնային, այնքան
ալ կատար կը նիհարնար:

Երկու ձերբակներ՝ ետսէր ինչպէս
կըլլան բոլոր ձերբը, բնաւ եղածէն խա-
ւարք մը, ֆօթըք մը և կամ չի տեսնելու կը զար-
նէին: Չէ՛ մի որ իրենց աչքերն ալ երթա-
լով կը տարանային...:

Օրին մէկը, սպասուէին ալ սկաւ-
կաղն ի կաղ ծառայելու:

Այդ օրը Քուլանպուտները լուրիայի
կաւեիքիւրով րօսքո մը հաշակեցին որ
քիմքերուն համ տուաւ:

Արիւն օր մը, քաջա մը որ մատերը
մէկտեղ կրծիկ կուտար:

Ինչ մը ժամանակ ետքը կատար իրենց
աչքին քիչ մը կարճացած երեցաւ: Քուլան-
պուտները մտածեցին թէ տարիքին առ-
նելով իրենց աչքին տեսութեան ալ կարճ-
ցած էր:

Ժիկո մը և խլիւրած ամուսին գոհունա-
կութիւնը ալ չափ չունէին:

Ասոր յաջորդեց լեցուած խաղաղութեան
մը և ասոր ալ ճեղք խաղաղութեան մը, զոր
կատար մէկ ձեռքով սեղան բերաւ: Երկ-
րորդ ճեղքը կտորը Աստուծու միայն զի-
տէ թէ ինչպէս սեղանատուն բերուե-
ցաւ:

Մինչ այս, մինչ այն Տիկին Քուլան-
պուտ սկսաւ սղաճութիւն նուազ փեր,
նուազ գործունեայ գտնալ: Տունը տեղը
առաջուան պէս չէր ծիար: Կատար ալիս
կօշիկները չէր մաքրեր և տախտակները
չառնցընէի ի վեր սրբուած չունէին...:

—Կը պառնանայ կոր, զիտի կուտար
Պարոն Քուլանպուտ:

Վայրկեան մը եկաւ որ կատարը ճա-
քելու խօսքեր եղան տանը մէջ:

Ճիշդ այն միջոցին, սպասուէին ա-
ւելցուի միտքով պատի մը երկը կը
մեծանէր...:

Մերթ ընդ մերթ իրեն կըսէին.

—Այս օր կրնալի է, կատար, քիչ մը
միս կրնար ուտել:

Այս գուրգուրալից հրամանին դէմ չի
կենալու համար, խեղճ աղջիկը, սուս-
թաւ ինքզինքը կուտէր, իր տէրերուն խօսք
տեղը երթալու համար:

Եկէ՛ք կարճ կապէք այս ստիպում բա-
ները:

Բարիդի պաշարման վիճակն ալ վեր
նուալ վրայ էր:

Վերջին օրը, կէս օրուան ճաշին, Քու-
լանպուտներու սղաճութիւն սեղանատան
մէջ չերեցաւ:

Մտածող և անհանգիստ, Քուլանպուտ-
ները խոտանող վաղեցին կատարը վիտու-
լու և այդ պարտազանցութեան պատճա-
ռը հասկնալու համար:

Պիւֆին ճիւղ մէջ տեղը, կանաչեղէն-
ներով զարդարուած մեծ փայլեցնի մը
վրայ սպասուէին գլուխը զետեղուած էր,
տաք, տաք, դեռ մուրը վրան և քանի
մը խիւ լալալանու թիւմուած էր քիթն և
սակններուն մէջ:

Պատկին ճիւղ քովիկը, աչքի զարնելու

եղանակով, թղթի կտոր մը դրուած էր
որուն վրայ կատար, մատիտով գրած էր.

Ճաշ կը զաւիթ որ եւ ինք սեղան չը
սիսի կրնալ իրենց, հապար ճեղքողութեան...:

(Թրգմ.) Յ. Ա. Գ. Բ.

ԿԱՆԵՆՅ ԲԱՃԻՆԸ

ԿՆՈՋ ԴԱՏԸ

Ք. Մ. Ս.

ՀԱՅ ԿԻՆԸ

(Շար. 443 քիւնե)

Ինչ էր հին հայուհայն բարոյականը:
Իրքերնք քիչ մը:

Մեզնէ չատեր բարոյականութեան
սահմանները չափազանց նեղ կըմտնեն:
Անբարոյական կը համարուին այն կիները
միայն, որոնք կ'ապրին ամուսնական օ-
րինաւոր յարկէն դուրս, ազատ և զիւ-
րաւիկ կապերով, կամ թիթի և ուղիւս-
մատոյց բարքերով: Ատոնք ի հարկէ կը
վտարուին ընտանեկան մաքուր յարկերէն,
ընկերականութեան չըջանէ գուրս կը ձգ-
ուին. անոնց բարեւէն անգամ ամօթ ու
մեղք կը համարուի պատմասէր անձերու
կողմէն:

Եւ սակայն կան դեռ այնպիսի անբա-
րոյականութիւններ, որոնք շատ աւելի
ծանր և քննասիրար ազդեցութեան հետ-
քեր կը թողուն ընկերականութեան վը-
րայ. բայց ատոնք՝ ի հարկէ վարագուր-
ուած՝ չեն տեսնուիր, չեն քննուիր:

Վիթիւրի անբարոյականութիւններ
չնէ միթէ նախաձի թոյնով վարակուել,
ստեղ. խառնակել, բամբասել, ստորին
չարժաւորութիւնով իրար ատել, Միթէ ան-
բարոյականութիւններ չնէ յաճախ մեր
կարեւորութիւն իսկ չտեսած խօսուածքի,
չարժուածքի, կեցուածքի գայթակղեցու-
ցիչ նոր օրինակութիւնները:

Հին հայ կնոջ զիրքը եղեր է խոնար-
հի, քծնիլ, յաճախ կեղծել, ամենաթա-
քուն ատելութիւնն ունենալ ու սիրող
ձեռնալ, մէկ խօսքով ասկիւր, կատար
մը հայրի, երկու կանգուն զգեստող
կտաւի համար փարկ կուլիտ ոյժին: Ա-
տոնք միթէ՛ անբարոյական տարերքեր
չեն չաղախի իրեն պարունակած խոտին
խորը:

Ի՞նչ հետեւ չին մեզմէ այն թուական-
ները, երբ հայ կինը, նոր հարսն ու նոյն
իսկ ձեր պատաւը չէին համարձակիւր սե-
ղան նստիլ այրերուն հետ, մունջ կը կա-
պէին, բերեկապանքով ու եղանակով կը
թիմէին իրենց գունդն ու բերանը, չէին
երեսը մարդկանց չըջաններուն մէջ և նոյն
իսկ երկրորդներու մէջ զատ՝ վերնատունը
կաղթէին, որպէս թէ տղամարդկանց չար-
քին մէջ կանգնած աղօթելը գայթակղու-
թիւն մը ըլլար. ծիծաղելի չէր այս պա-
րագան, ո՛վ հրամայէր է որ կինը աղօթե-
լու ատենն ալ ջոկուի այրերէն: Միթէ
կեղծ ու պարկիտ բարոյականի այս հա-
կացութիւնները աւելի աչք բացող հը-
րապոյններ չեն, միթէ այրերէն ներկայու-
թեան խուսափող հին կիները չէին ընտրե-
ր զանազան չիւ ճարտարի անգագատ կեան-
քի երեսը վարագուրող արտաքին կեղծ
բարոյականութեան հիմքերով: Միթէ,
կրսնք, հին կիները առանց բացառու-
թեան իրենց համար ծնողներու ընտրու-
թեամբ տրուած կեանքի յաւիտեական
ընկերը կը սիրէին առանց ապագայ ներ-
քին զղջումներու: Միթէ՛ համակրանք,
գիտակցութիւն, համոզում զոյգութիւն չու-
նեցած սրտերու մէջ սէրը կը ստեղծուի,
միթէ՛ հին ամուսնութիւններէն մեծագոյն
մասը մինչև հիմա ծածկուած անէծքներու
մոխրակոյտներ չեն, որոնք լուի միջիկ հա-
մակերպութեամբ մը, մինչև մահ, աշխարհի
ոչ մէկ մարդէն չուսուցանուած հիմա
կը հանգչին հին գերեզմանաքարերուն
տակը: Մէջ էին բոլոր մեր մայրերուն
միամտութիւնն օգտուած, կամ անոնց
«ճակատագիր» ոչխարուն խոնարհութեան-
քէն յառաջ եկած ամուսնութիւնները:
Ո՛չ, Ատոնք գուցէ տղամարդերու և կա-
նանց համար կարելի ըլլայ վայելի կոչել,
բայց ո՛չ սէր:

Ատոնք մանկական խաղիկէ անգամ
նուազատ աստիճանի վրայ գտնուող գլուխ-
կութիւն կարելի է համարել և ո՛չ թէ բա-
րոյական: Զեր յարեք բարոյականի չուրջ
կատարուող մեր խոսքերով խնդրե՛ք,
գուցէ քնքալ սրտերու վրայ լարուած
սլաքներ կընդունուին անոնք, գուցէ մեր
յաւիտեական քնով ննջող մայրերու, ի-
րենց ժամանակի տղէտ հակացողութեանց
նուիրականութիւնը կատարած ենթարկելով,
անոնց չարք մը առաքնութիւններն ալ
ուրացուիլ բնութիւն կարող են ստանալ:
Զուրանք և այն պարագան թէ՛ այ-
րերու կենցաղագիտական հայացքներն
ալ ոչ նուազ տխուր դերեր են կատարած
կանանց անկումներուն մէջ. համեմատե-
լով այրերու հետ, պէտք է ըսել որ դարձ-
եալ կիները աւելի մաքուր և անքիծ են
եղեր. չէ՛ որ մարդուն հետ հաղորդակցու-
թեամբ է որ կինը կ'աղտոտուի, մարդն է
որ զայն կ'ապականէ, կը բծաւորէ:
Ինչ էր հայ կինը անցեալին մէջ:
Այդ շատ պարզ է:— Ան՝ ոչ միայն հե-
ռաւոր անցեալին մէջ, այլ և մինչև վեր-
ջերս ալ, դեռ մինչև 15-20 տարի առաջ,
մանաւանդ խուր ու յետադէմ տախտակ
անկումներու մէջ, զիրք չունէր ընտանե-
կան յարկին մէջ, իր ծնած առաջին օրէն
իսկ: Մեր շատ մը գաւառներուն մէջ աղ-
ջըլան ծնունդը մեծ ամբաստութիւն կը
համարուէր, նոյն իսկ զարդացած վայրերու
մէջ զիջումութիւններ կ'արտայայտուէին
տան մէջ: Աղջիկ ծնող մայրը, կարծես
թէ յանցանք գործած, ամօթէն անկուն
մը կը կծկուէր, ամուսնիւր երբեմն կը բար-
կանար անոր դէմ և երբեմն ամենակալիտ
ձեռով կը հայնցէր որ աղջիկ է ծնել, «Բա՛ժ
ե քեզեք»: Կեսուրը փնթփնթալով իր ա-
նէծքները կը միացնէր կեսայրի անէծք-
ներուն հետ: «Ճա՛նդի տղիս օրը սեցուցեր,
ճիւղը կ'ուրուի, հա՛րա»: Ապա դուռ դրա-
ցի կը հաւաքուէին ո՛չ թէ աղջիկ յոյս տա-
լու, այլ կերպով մը մեղադրելու, իբր թէ
մոխրակութեան պատրուակին տակ, և
կընէին. «Բան չկայ, այդպիսի տխրու-
յէ, աղջիկ բերողը օր մըն ալ տղայ կը
բերէ, հայրն ու մայրը ողջ ըլլան, ինչ ը-
նենք, ալ բան մըն է եղեր է...» Ապա
անէծք կը թափէին դահեկան գլխուն
ըսելով. «Ձեռքը կ'ուրուի, ձեռքը չորնայ,
մէկ ալ մեր տունը աղջիկ չի ապրի...»

Հայ տներուն մէջ աղջիկ սեռի երեւին
նստուած կարգ մը անէծքներու և անար-
գանքներու տեսակէն ալ զիւրաւ կարելի է
այդ սեռի հին դերը ճշդել. օրինակ՝ աղջիկ
մը անարգելու համար կըսեն. «տան երես
ձեռնաքը», «աւելորդ ուտող պոյրագ»,
«ուրիշ ասորանք», «ղրախ պատ»,
«բա՛ժ», ևն. ևն.:

Էգ ծնունդի սպագայ կանքը յաճախ
անսրոյ էր. այդ աւելորդ ուտող բերանը,
յրախ պատը, կամ ծնած օրէն, կամ ար-
ուեստի հասած օրը, ուրիշին կը պատ-
կանէր իբր գոյք, իբր գերի. երբեմն օր-
բանին մէջ կը նշանադէտէին (պէնք քեթի-
մէ) տղու մը հետ, որուն մայրը զուգա-
ղկաբար այդ օրը մահ էր բերած: Պա՛-
տահա են դէպքեր, ուր աղջիկ մը նշա-
ներ են բացակայ տղու մը գտակին հետ:
Հայ կինը եղեր է երբեմն վաճառքի սու-
կական առարկայ, եղած են ատեններ երբ
հայ կինը Գիւրմանական, Կելտական և
Սլաւոն կանանց պէս դրամով վաճառէին.
ոչ շատ կուտար անոր կը պատկա-
նէր զուարճութեան այդ գեղեցիկ առար-
կան:

Բրիտանիկութիւնը թէ և սրբադործեց
մեր մէջ ամուսնութիւնը, թէ և հայ կնոջ
նշանաւորութիւնը քիչ մը բարձրացաւ, կամ
գոնէ բարձրակալ առեւտուրի ամօթալի
տեսակէն ազատեց, բայց ատով չէր վեր-
ջանար ամենը, պէտք էր աւելի յառաջա-
դիմել և այդ. համեմատաբար, եղաւ,
այն օրէն, երբ աղջիկ կամ գէշ հա-
տիարակութիւնը, զպրոցը պէտք մը դար-
ձաւ և հայ աղջկան համար:

Հայ կինը երբ և լցն ունեցած է պատ-
մութիւն:

Այդ՝ վիճելի է:
Մեր պատմագիրներէն խորհնացին,
Եղիշէն, Միսիկեան Գոյշը և ուրիշներ յարգա-
նօք կը յիշատակեն երբեմն իրենց ժամա-
նակի հայ կիները. «Հայոց Աշխարհի
վախկաւուրն ճիւղները»: Այդ յիշատա-
կութիւններէն գուցէ շատեր հետեցնեն
թէ՛ հայ կինը անցեալին մէջ չէ եղած այն-
չափ ալ աղէտ ու արհամարհուած էակ մը:
Բայց հարցը անոր մէջ է որ մեր պատմա-
գիրները կը խօսին առ հասարակ արքա-
յազուն բամբիւններու, տիկնանց սփիւնե-

բու, նախարարներու կամ իշխանազուն
տիրանաց մասին և դարձեալ քանի մը
աղիւտական սերունդներէ սերած կրօնա-
կան զինացողներու մասին, որոնց
տոհմային ազնուականութեան բարձր դիր-
քը, նիւտ ու կացը, վայելած ազատու-
թիւնը և կարող ըլլալ այնպէս սովորա-
կան, ինչպէս հասարակ, կամ ժողովրդա-
կան դատու կանանցը: Պատմագիրները
այդ գաղափարներ մասին բոլորովին լուս-
են: Ուրեմն մեր պատմիչներու այդ յար-
գական տողերը հարկաւ ընդունել իբրեւ
գործարք փաստ այդ պատմական հայ կա-
նանց ընտանեկան և ընկերական ընդհա-
նուք բարձրութեան: Այդ՝ վիճելի է, եթէ
իրօք այդ գործը հայ կանայք իրենց
այրերու կողքին հաւատարմութեան
վրայ էին, ապա ուրեմն ունեցեր են ի-
րենց քաղաքակրթութեան պատմութիւնը:
Բայց ինչպէս կարելի է այդ ընդու-
նել, քանի որ ասիէ վերջ, տակն մեր-
ձաւոր դարերու մէջ, մենք կը գտնենք
հայ կիներ այնպիսի դրութեան մը մէջ, ուր
չեն երեխա գոնէ անցեալ քաղաքակր-
թութեան մը ամենէն անշուշտ հետքերն
անգամ: Միթէ՞ կարելի է հետեցնել թէ
հայ կիւն պատմութիւնը յատկապէս ին-
քէն ինքեանք է զէպի յատկութիւնը,
չէ՞ որ ճշմարտութեան, արդարութեան և
հաստատուն հիմքերու վրայ դրուած բո-
լոր լուսաւորող գաղափարները մշտապէս կը
յատկապէս, կարելի է ընդունել որ կոյ-
րը անգամ մը լոյսը տեսնելէ վերջ զիմէ
զէպի խաւարը, ընդգրկէ յատկութիւն-
նը և ապրիլ ուղէ անոր մէջ: Օ՛, այդ
անկարելի է:

(Շարունակելի) Ա. Վ. Օ

Ազգային Անճոխութիւն

Ազգայնականութիւնը կը
յայտնէ թէ Գոթականութեան և Անտոնիան
էք ինքն ընդունած է հինգ ֆրանս. ոսկի
իրը ազգայնացած անուի դրամ: Ընկերու-
թիւնը այն դրամը փութով պիտի բաժնէ
յանուն վերոյիշեալ ֆրանսական իր-
անական ընդունող ազգայնաց իրենց ըն-
դունած ամսականներն քանակին համե-
մատութեամբ:

Տխար վրայ Գալաթիան ևս մէկ օտմ.
ոսկի նուիրած է Ազգ. Ընկերութեան:

Ընկերութիւնը այն նուիրատուու-
թեան տրոխն իր անհուն շնորհակալքը
կը յայտնէ վերոյիշեալ նուիրատուաց, ո-
րոնք սոյն անողոք ճիւղին և անուի
սղութեան միջոցին չեն մոռցած ստուած
անկիւններու մէջ ապրող թշուառ աղ-
քատները, և կը սիրէ յուսալ թէ սոյն
օրինակին հետեւողներ չպիտի պակսին քա-
ղաքի մէջ:

Գեր. Յակոբ Աշոտ Սրբազան, Տէր և
Տիկին Տիգրան Փափագեան և զաւա-
կունք, Տէր և Տիկին Յարութիւն Փա-
փագեան և զաւակունք, Օրդ. Լէւոնդե-
հան, Տէր և Տիկին Տիգրան Միսեան,
Տխար Ենովք Լօքմակեղեան, Տէր և Տի-
կին Բաւրիկ Լօքմակեղեան (Կ. Պոլս),
և համայն պարագայք ցնաւք որտի կը
ծանուցանեն:

ՕՐ. ՆԵՒՏԱՐ Տ. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ
իրենց աղջկան, եղբոր աղջկան, քրոջ
աղջկան և ազգականութեան դաճակտիւ
մահը 19 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ
և կը խնդրեն քրոջ համար ներկայ գտնուի
յուզարկաւորութեան տխուր հանդէսին որ
պիտի կատարուի այսօր, Կ. Ս. ժամը
11ին, ի Ս. Ստեփանոս Եկեղեցի:

Իգմիր, 19 Յունիս, 1911

Ծ. — Մահացող չընդունողներէն կը
խնդրուի ներկայ իր զոյն նկատի:

ՈՍՏԱՆ

ԵՌԱՄՍԵՍԻ ՄԵՐ ՊԱՐԵՐԱԳԻՐ
Արուեստներ, Դրամապոետներ և Դի-
սքերանց
Ա. տարի թիւ 1
Հիմնադիր-Սմբատիւր
Մ. Շարանգեան. Տիգրան Զեփարեան
Գին 13 դր. հատը
230 էջ թղթաշար սոյն եռամեան
ունենալ փափաքող կրնան զիսկ Մա-
մուրան սուգարան:

ՏՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈԼԻ. ԱՆ. Երկու շաբթի կէս օրէն մի-
շա. երկու շաբթի կէ. օր քաղաքի մէջ քո-
լէրայի և ոչ մէկ գէղք պատահած է:

ՊՈԼԻ. Տառած հետքեր մը. գր. հր-
ատարուած է «Արա Զմիւն» թերթը,
կը ծանուցանէ որ կայսերական իրաւով
մը քաղաքի կառավարիչ Նազըմ փաշա
Մերակաւորական անշուշտուած է:

ԻԶՄԻՐԻ զօրաց հրամանատարը հրա-
ման ստացած է գէնքի տակ կոչելու էօ-
տէմիշի, Սփաշ-Նովայի և Թիւրքի պա-
հասի զինուորները:

ԱՅՏԸՆԻ երկաթուղւոյ վարչութիւնը
կը հազարդէ ամսույ 17 ին տեղացած ձիւ-
նին համեմատական չափերը հետեւեալ կեր-
պով. Իգմիր 1 ինչ, Բաղամիր 3, Թոր-
պալը 3, Եփեսոս 1.50, Թիւրք 12, Եփ-
եսոս 10, Այսուս 4, Ազիզի 3, Բ.
Փաշար 12, Այսուս 32, Տիւրք 5.5, Բ.
Պաշար 6.6:

ԵԱԳՕ անուանով արքեպիսկոպոս
կը երկու-
շաբթի օր Մէլաքը Գալը կոչուած տե-
ղէն անցնելու ատեն այդ կէտին վրայ
գտնուած քարանձաւային հսկող քաղաքա-
պետութեան չափունքներէն Ահմէտ էքի-
վրայ կը յարձակի յանկարծ և դաշոյնը
հանած կողմէ զայն վերադարձը. բայց
նոյն վայրէջանքին կը ձերբակալուի:

ՆԱԽՈՐԻ օրուան տեղացած ձիւնին
պատճառաւ կէօղ թէ փէֆթիկեղ թրամ-
վայները շատ մեծ գոտարութիւններ
քաշած են. բայց թրամվայի պաշտօնեա-
ներէն Վասիլաքի անունով մէկը ձախ-
ները մեծ եռանդով մարքեր և այս առթիւ
կէօղ թէ փէֆթիկեղ կողմէն մեծ շնորհա-
լութեան արժանացեր է:

ԻԶՄԻՐԻ համաճարակին առջև առ-
նուելու համար Պոլսէն ուղւած զբաւի-
նելու զանազան կողմէ զրկուելուն հա-
մար Մադիսայի երկաթուղւոյն Շաքի պե-
յի կողմէն հետադուրած է տեղւոյ թա-
ղապետութեան նախագահին:

ԿԸՍՈՒԻ թէ այսօր Պոլսէն տեղւ պիտի
ժամանեն Առաջնապետական մարմնի մը
մի քանի անդամները:

«ԲԵԹԼԵՄ» կիւմանայ թէ Գորտէլոյի
մէջ աչքի ընկող անձնաւորութիւններէ
բաղկացած ժողով մը պիտի կողմուի տեղ-
ւոյն թաղապետութեան նախագահին գոր-
ծերուն մանրակրկիտ քննութիւնները կա-
տարելու համար:

ԿԵՂՄ համակարգողներ քոչ Սիւս-
նայ անուն մէկը ձերբակալուել է:

ՎԻԼՆԱՅԻՒ Ընդհանուր ժողովը կի-
ւակի օր տեղի ունեցած է: Կուսակալ
Վսեմ. Նազըմ փաշա ձառ մը արտասա-
նած է այս առթիւ, որուն պատասխա-
նած է Մուղլայի երկաթուղւոյն Գալարանոս
էքի. Ըստ օրինի այս ժողովին անդամնե-
րը, կուսակալն ալ հետը, պէտք էր 21
հոգիէ բաղկանային, այս առաջին գու-
մարման մէջ եղած են միայն 11 հոգի և
չեն կարողացած ո'ւնէ կարեւոր բան մը
ընել և վճար են որ կրթական հիւղին,
առեւարակներ և երկրագործականին հա-
մար անդամներու ընտրութիւններ ըլլան:
Որոշուել է որ ժողովները գումարուելու և
ընթացքի և հիւղարկի օրերը. նոյնպէս
վճարուել է որ երբ բոլոր անդամները ներ-
կայ ըլլան, ժողովը շարափական երեք ան-
գամ կատարուի:

ԿԻՐԱԿԻ օր քաղաքի Պատերազմ.
Ատենը Թէքէլի Սղուր ընկեր և Կէօղու
Դանը Արապլընի գաղափարութեանը սկը-
սած է և լսած է վկաները:

ՄԻԼԻՒԼԻ քննիչներէն Հրաչիս էքի.
Ուրլայի կառավարական գործոց սուս-
գութիւնները ճշդելէ վերջ քաղաքի ժա-
մանած է:

ԲԱՅՈՒՄԵ Է ԲԱՄԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՈՐԻԶՈՆ
1911 թ. (Երրորդ տարի)

Գրական, Հասարակական և Քաղաքական
Օրաթերթի

«ՀՈՐԻԶՈՆ»ը հրատարակուելու է մօտ
այսպէս կազմակերպութեամբ. Ղազ. Սպարանի,
Յովհ. Թումանյանի, Լէօն և Երվանդա.
ղէի իսկ մշտապէս աշխատակցելու և
ծանօթ գործակներ և հրատարակողները:
Հասցէ՝ Rédaction «Horizon» Tiflis
(Russia-Caucaso)

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17 Յունիս. — Եփեսոս
լուրեր կ'իմացնեն թէ՛ ապստամբութեան
բանակը կը յառաջանայ և զանազան դիր-
քեր կը գրաւէ:

ՆՈՅՆ. — Պուլկարիոյ և Թուրքիոյ մի-
ջև յարաբերութիւններու ձգտում մը կը
նշուարուի, վաճառականական զաշնագրի
մը կ'ընթացնեն բանակցութիւնները խզուած
ըլլալուն համար:

ՆՈՅՆ. — Վերջապէս որոշուած է պոյ-
թովածը մտցնել «Արշակունիք» ընկե-
րութեան ամբիկական նաւերուն մէջ:

ՆՈՅՆ. — Այն լուրը որ իբր. թէ Ի-
տալիոյ կողմէն վերջնագրի մը զրկուած էր
Թուրքիոյ, իրազեկ միջնակայքի հերքուած
է:

ՆՈՅՆ. — Կայսերական իրաւէ մը
գէնքի տակ կը կոչէ պահստիներու Բ.
Գ. և Դ. գործարանները:

Այս զինուորները պիտի կազմեն Արա-
պիոյ մէջ արշաւանքի երկրորդ խումբը:

Թէպէտեւ կառավարութիւնը որոշած
ըլլայ ապստամբութիւնը խնդրել, մաս-
նակից կ'ըլլայ տակաւն այն մասնակցի
վիճարանութիւններուն որոնք պաշտօն
ունին ուսումնասիրել Հիւրի փաշայի ծը-
րագրերը, որ կը կայանայ միայն զինուո-
րական արշաւանքով Սասնայն պաշարող
վճարմանը ցրուելուն մէջ: Ատիկէ հետք
միայն բարեփոխումներ պիտի մտցուին
այդ կողմերուն մէջ:

Մահուան Շէփէթ փաշա պիտի չլի-
զու օր օտար թղթակիցները բանակին
շատ մօտենան:

ՆՈՅՆ. — Ռուսիա վերջնագրի մը զր-
կեց Զինատանին Մանկիոյ խնդրոյն
համար:

Միւս կողմէն կ'իմացնեն թէ Ռուս կա-
ռավարութիւնը որոշած է երկաթուղւոյն
զին մը շինել: Պաշտօնէն մինչև Հեղատան
Պաշտատի երկաթուղւոյն հետ շմբեկու-
համար:

ՆՈՅՆ. — Հոս, Տէտէ աղած և Մէրսին
հաւաքուած գործարանները չեն կրնար
կոր եկմէն միկնել, փոխադրութեան մի-
ջոյնը չըլլալուն համար:

ՆՈՅՆ. — Դահլիճին մէջ՝ հախազան
արդիւնք «Երեւնդէ» գէղարկի Էփրայ Դ
և է վիճարանութիւն:

Պաշտօնական հաղորդագրութիւն մը
գործը կը բացատրէ որ ոչ մէկ բարդու-
թեան տեղի չի կրնար տալ:

ՆՈՅՆ. — Սօֆիային կը հեռագրեն թէ՛
այսօրուան Սօֆիային նախին մէջ Պա-
տերազմական նախարարը պատասխանե-
լով հարցումի մը յայտարարած է թէ Պուլ-
կարիան ուղւած վարկիստին պատրաստ
է ձախայ հանել 450,000 մարկ, լաւ մար-
դուած լաւ զինուած և կազմ ու պատ-
րաստ:

ՏՕՔ. Տ. ԷՆՖԻԷՃԵԱՆ

ԱՅՆԱԲԱՅԻ

Պատիւ ունի ծանուցանել Իզմիրի առ-
դայ հասարակութեան քե Յրանկաց քաղ
Հայի. Բաւածին վերի յարկը դարմանա-
տուն մը հաստատու և անկե օր կ'ըն-
դունի հիւանդներ առաւօտան ժամը
9 - 12 և կ'աշտեն ևս ժամը 3 - 5:
Վկայեալ աղիւսները Դիւքարտ կը
դարմանէ անկե օր կ'աշտեն ևս:
75-5

ՇԱՆՈՔ ԱՏԱՆԱԲԱՅԻ

ՏԻԳՐԱՆ ՏԻՐԱՅՈՒԵԱՆ

Իր դարմանատունը փոխադրած է
Յրանկաց քաղ. Հայիական Բաւածի վերի
յարկը և անկե օր, քաղի կ'իւրաքի օրեւե,
կ'ընդունի հիւանդներ առաւօտ ժամը 9-12
և կ'աշտեն ևս ժամը 2-5: 75-4

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՈՒՄ

Բիտատարը մը՝ 2) տարեկան, որ
զիւն Հայերէն և Թուրքերէն, կ'ուզէ պաշ-
տօն մը ստանձնել ու է վաճառատան մը
մէջ, կարող է բարի վարուց վկայական
և երաշխաւոր ցոյց տալ իր մասին:
Դիմել խորագրատուն:

ԲԺԻՇԿ ՄԻՐԻՃԱՆ ՌԵԹԵՆՍԵԱՆ

ՎԱՅՅԵԱԼ ԲԱՐԻՑԻ ԲԺՇԿԱՆ ԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԵՆ

Տաւը տարի Յրանկայի մեջ քոչկական
զանազան պաշտօններ վարելի վերջ, այժմ
հաստատու և Հայոց քաղ Ռեշիսիէ հաս-
տիսի քիւ 119 քաւածի վրայի տունը, որ
կը գտնուի Կեդրոնական դեղատանի մօտ
և Հայաստանի դեղատանի յարակից:

Հիւանդ կ'ընդունի անկե օր կ'աշտեն
վերջ իր տունը. Ուրաք օրերը Դիւք, իսկ
վկայեալ աղիւսները անկե օր:

Կը դարմանէ ներիս և արտաքին ա-
մեն տեսակ հիւանդութիւններ, ըստաւո-
րաբար Մանկանց և մօրթի հիւանդու-
թիւնք: 50-41

ՕՐ. ԻՍԿՈՒՅԻ ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ

ԳԵՐԶԱՊՈՒՂԻ

(Վկայեալ Բարիքի Ակադեմիկն)
ՉԱԼԴԸՅԻ ՊԱՇԻ, ԹԻՒ 80
(Հայոց քաղի կողմէն)

Հոկտ. 25 երկու շաբթի օրէ սկսեալ
հաստատուած ըլլալով վերե յիշուած հաս-
ցեով տան մէջ, պատիւ ունիմ ծանուցա-
նել աղիւս հայ տիկիներու և օրիորդներու
թէ՛ Բարիքի մէջ կատարեալագործած ըլլա-
ով 2 տարուան չըջանի մը մէջ դերձա-
կութեան արհեստը, պատրաստ եմ լիւրի
գահացնելու ինծի զինուորները:

Նորածնութեան և վայրէջքի մը. կը-
տրուածք և կարուածք, ճաշակ և ձեւ,
կանանց ամեն տեսակ հաղուստեղներու
ամար երաշխաւորեալ է: 75-51

ԱՆԹՈՒԱՆ ԳՕՆՏՕՔԻՏԻՍԻ

ANT. S. CONDOREYDIS

ԲԺԻՇԿ - ԱՏԱՄԱՐԱՆՈՅԻ

Կալաքիս փողոց
Ամենալիւրջին կատարեալագործութեամբ
տիւաններու գործողութիւններ ի գործ կը
ըլլուն, Ամերիկեան մէթոսներու. համա-
ձայն, Առանց ցաւի կը հանուին տիւաններ՝
Տօքթ. Ժովժէի դրութեամբ, առանց ա-
ւելորդ գէղեր գործածելու:

Մասնաւոր ինքնավ կը դարմանուին
խորտներու հիւանդութիւնները, Արտաներ
կը չինէ Bridge-Works դրութեամբ:

Կատարեալագործեալ գործիքներ, չա-
փաւոր զինքեր:

Ամէն օր առաւօտ ժամը 9 - 12 և
Կ. Ե. ժամը 3 - 5 կ'ընդունի հիւանդներ,
կ'իւրաքի օրերը մասնաւոր ժամադրու-
թիւններ կ'ընդունուին: 150-75

ՄԵՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

P. XENOPOULO & CIE.

ՅՈՒՅԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարմանդեալ և երկոյքներու վե-
րաբերեալ հաղուստեղներու:

Հարուս հաւաքածայ մեծաւաղիներու
Ընդունելութեան, ընթիւններու, հա-
ւաքոյքներու և քարտներու համար շր-
ջագեղեսներու:

ՆՈՐԹ-ՅԵՐՆ

(NORTHERN)

ՀՐԵՆԻ ԵՒ ԿԵԱՆԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՆԳԼԻԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Իգմիրի Դորճակայութիւն հաստատուած
1864էն ի վեր

Դրամադրութիւն Ընկերութեան Լ. Ս. 3000000
Տարեկան հասցի » » 1600000
Պահեստի դուրս » » 6673000
Ընկերութիւնն նպատակաւոր պայմանե-
րով կապահովարէ անշաք Էսթրաճներ,
գործարաններ, ամեն տեսակ ապրանքներ
են, ևն.:

Տեղեկութեանց համար զիմել առ
ՀԵՅՍՍ ՀԱԹԳԵՆՍՈՆ
ԸՆԴՆԱՆՈՒՐ ԳՈՐԶԱԿԱՆ ԻԶՄԻՐԻ ԳՈՐԶ ԱՍԻՑ
Յրանկաց քաղ. Բաւած Սթրուցուցեալ

«ԴԱՇԻՆՔ» կը ծախուի Յրանկաց
Թաղ Պոս Մարշի զիմաց ԳՕՍԹԻ ծխա-
լաւանին մօտ: Բարաքանց վրայ Բրէմբի
բաւած վ.Ա.Ի. ծխալաւանին մօտ:

ԱՐՏՕՆԱԿԵՐ Հ. ՄԱՄՈՐԵՆԻ

